

== NAS DOM ==

Štev. 2.

V Mariboru, 15. januarja 1913.

XIII. letnik.

Kornelij.

Povest iz zadnjih dni Jeruzalema.

Prvo poglavje.

Napad.

Židovska velika noč se je približevala. Kako veselo vrvenje in življenje je vladalo drugače v tem času na cestah in ulicah svetega mesta. Velike karavane božjepotnikov prihajale so iz vseh krajev Judeje in Galileje. Pobožni Judje hoteli so obhajati na svetem kraju dostojno veličastni praznik. Možje so gnali jagnjeta k templu, da jih tam pripravijo za velikonočni slavnostni obed. V preddvorju templovem postavili so kupčevalci mize in šotore in s kričečim glasom ponujali živino za klavno daritev in vsakovrstno blago. Kristus jih je nekđaj pognal v sveti jezi s povzdignjenim korobačem iz svetega prostora. V prostornih templovih lopah obhajala so vsa ljudstva sveta sestaneč; vsi jeziki sveta družili so se v nerazumljivo mešanico. Od italijanskih obal, od najrazličnejših otokov, iz umetnost ljubeče Grške in daljnega Egipta, prihitali so tujei. Prelep je bil pogled na te vrveče in drenjajoče se množice v pisanih in pestrih nošah. Mnogoštevilna mestna prenočišča niso zadostovala za vse pobožne božjepotnike. Pobožje Oljske gore pokrilo se je z belimi šotori, v katerih naj bi prebivali romarji, ki niso imeli v mestu strele.

Kako pa je danes?*) Pobožje Oljske gore je pusto in prazno. V mestu se je sicer nabralo veliko ljudstva; pa niso bili pobožni romarji, ampak ubogi begunci, ki so pribežali iz galilejskih in judovskih trdnjav, predno so

padle v sovražnikove roke; pa tudi drzni roparji in morilci nahajali so se med to množico, ki so iskali v Jeruzalemu bogatega plena. Obzidje svetega mesta je imelo v svojem okrilju skoraj 1 milijon Judov. Mnogi so stopali grozopolni, bledega obraza k tempeljskemu preddvorju, padli v prah na kolena in trepečih ustnic ter glasno utripajočega srea klicali: „Jahve (o Bog) usmili se nas;“

Surove tolpe Janeza Gišale, ki je imel tempelj v oblasti, zasramovale so molivce in jih gonile z golim mečem ven iz preddvorja. Na svetem mestu vladal je gnus pustošenja.

Za zvezdo repatico, ki se je vide la dolgo časa nad Jeruzalemom v podobu krvavega meča, zmenili so se le kristjani; spomnili so se preroških besed svojega Gospoda in zbežali v Pelo onstran Jordana.

Po ozki cesti, ki pelje ob severni strani templja, pomiče se trudnega koraka starec. Opira se ob krepko ramo svojega služabnika. Včasih se ozre motnega očesa nazaj, kakor da bi hotel vzeti za vedno slovo od svoje prekrasne hiše na Sijonski višini. Redki, srebrnobarvni kodri vise mu na obraz, lice pokriva mrtvaška bledest. Brezkrvne, trepetajoče ustnice se včasih odpro, in zamolkel glas tožbe meša se v pobožno molitev.

Ob njegovi levici stopa mlado dekle. Njene črne oči obračajo se pogosto s straškom na utogega očeta. Če se noga od žalosti potrtega očeta spotakne, podpira ga ljubeznjivo njena roka.

Begunci — to so bili ti ljudje — približajo se mestnim vratom.

*) T. j. leta 70. po Kr. r. ob času, ko se vrši povest.

„Straže so tam, Jakob, vprašaj jih, če nas hočejo pustiti skozi!“

Strežnik stori, kakor mu je velevalo.

„Moje dete, moja dobra Bernika“, pravi starček svoji hčerki, „zdej zapuščava mesto svojih prednikov in najbrž ga ne bodeva videla nikoli več.“

Skloni trdnjo glavo na prsi in globoko vzdihne. Hipoma seže vela desnica proti sreči. Starčkov obraz postane višnjevi in oči zro nepremično v daljavo. Deklica zaječi prestrašena; pa starček si hitro opomore. „Ne žaluj zavoljo mene, žaluj zavoljo Jeruzalema. Izvoljeno mesto božje bo poteptano kakor črv, ki živi v prahu.“

Deklica zašepeče: „Gospod, Tvoja volja se zgodi!“ Pogleda k nebu in sklene roke na prsih. Iz njenih oči sije potrpežljiva vdanost v vsemogočno voljo Večnega.

Šunder raznih glasov jima doni nasproti. Judovski vojaki se pogajajo s strežnikom.

„Dam 100 denarjev*, ne več“, pravi strežnik.

„Kaj? Sto denarjev? Misliš, da smo pogani? Pri slemenih templovem, mi nečemo ničesar od Rimljanov, tudi ne njih denarja. Daj sem sto drahem**) glasi se razburjen odgovor.

„Daj jih“, zapove starec.

Rogaje se, shranijo stražniki denar.

„Ako bi ne bili plačali, glejte, kaj bi se vam bilo zgodilo.“ — Režeč se, pokaže stražnik na trupla ubogih beguncev, ki so gnjila na pekočem solncu.

Prepovedano je bilo stražam, pustiti koga iz mesta. Pa kdor je mogel zadostiti njih lakomnosti z denarjem, imel je prost izhod; kdor tega ni storil, bil je umorjen brez usmiljenja. Bernika zakrije svoj grozebljed obraz.

„O, Jeruzalem, kakšni dnevi bodo prišli čez te! Kakor lačni volkovi v

judovskem gorovju že mesarijo tvoje otroke!“ toži starec Simeon.

Simeonu je težko, ločiti se od dragega rojstnega mesta. V jedno mer se ozira nazaj, kakor da si če vtisniti podobno svetegamesta še enkrat prav globoko v dušo, da je ne pozabi nikdar.

„Jezik se mi naj posuši na nebu“, šepče, „če te pozabim, kraljica mest!“

Ti trije potniki stopajo sedaj neovirano dol v dolino Cedron, grede mimo vrta Getzemani, kjer je začel Gospod nekdanj svoje trpljenje za grešno človeštvo in krenejo navkreber po zahodnem pobočju Oljske gore, proti Betaniji. Pomičejo se le počasi naprej. Simeon peša bolj in bolj. Njegova moč je strta, preobilico tuge, ki se je zgrnila zadnje dni na njega, ne more več prenašati. Lastni sin hotel ga je izročiti velikemu zboru, ker je prijatelj Rimljanov. Zdej skuša starec ubežati sinovim rokam. Že davno so zapustili njegovi bratje Jeruzalem in našli v Pelii varno pribežališče. Simeon je zaostal, misleč, da bo kmalu umrl. Goreča želja, da bi umrl v svetem mestu, v hiši svojih prednikov, držala ga je nazaj. „O, da bi bil ta kraj gnjusobe in grozot zapustil poprej! Pekoče bolečine, ki žge v mojem očetovskem srcu, bil bi obvarovan!“

Ko prispejo skoraj na višino Oljske gore, zgrudi se starec v senco 100-letne oljke.

„Žeja me!“ zašepeče.

Bernika odveže od pasa leseno čašo in hiti k studencu, ki izvira nekaj korakov nižje iz gore. Napolni posodico in drži hladilno pijačo skrbljivo na ustnice starčkove.

Pije v dolgih požirkih.

Njegovo oko zre po svetem mestu pod njim. Na zahodu vtaplja se solnce za judejskimi gorami. Njegovi žarki poslavljajo se od neštevilnih kok in slemenov palač ter oblivajo tempelj z rožnatim bleskom. Grič Morija s prekrasnim svetiščem, podoben je s snegom pokriti višini, koje vrh se blesti v raztopljenem zlatu. Kolika krasota!

Simeon povesi s solzami zastrto oko in sklene roke. „Bernika, moje de-

*) denar: po našem približno 80 vin. Bil je rimski novc in s podobo cesarjevo. Davke so plačevali s tem novcem.

**) drahme: judovski novc; ž njim so plačevali davek za tempelj. Atiška dvojna drahma je približno 1:56 K po našem.

te“, šepeče. „Glej sveto mesto pod teboj! Kolika lepota! Od konca sveta so prišli kralji in knezi, da ga vidijo in se vtopijo v njegove čudeže. Tempelj, kako nepopisno lep! Zidovje močno, kakor da je postavljeno, da kljubuje večnosti! Ničesar ne bo ostalo od vsega tega, kakor nekaj turobnih ostankov zidu, da pričajo o božji pravičnosti!“

Prenéha govoriti in pokrije obraz z rokami. Bridko ihtenje vduši njegov glas. Bernika ovije roko okoli njegovega vratu in poljubi nežno njegove srebrnobarvne kodre.

„Moje dete“, pravi starec, „nekdaj je jahal Gospod po tem potu v sv. mesto. Tisočeri in tisočeri hiteli so pred mestna vrata, da ga pozdravijo kot željno pričakovanega Mesijo. Tisočeri so mu sledili iz galilejskih mest. Oblekli so praznična oblačila, nosili v rokah palmove veje, razprostirali na pot svoja oblačila in klicali radostno: „Hozana Sinu Davidovemu! Blagoslovljen, ki prihaja v imenu Gospodovem!“ Tudi jaz sem sledil božjemu Učeniku v trum apostolov, pa ne kot njegov učencec, ampak kot njegov sovražnik. Ko vidi Zveličar radost ljudstva in zagleda sveto mesto, stopijo mu solze v oči in reče: „Ko bi pač spoznal tuči ti, in sicer ta svoj član, kar ti je k miru! A sedaj je skrito pred tvojimi očmi. Priđejo namreč dnevi nad te in tvoji sovražniki te obdajo z nasipom in te obležejo in pritisnejo od vseh strani; in v tla poteptajo tebe in tvoje otroke, ki so v tebi, in ne puste kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja!“ — Tako govori Gospod in joče, kakor oče za ljubljnim otročičem. O Jeruzalem, Jeruzalem, naj bi ne videl jaz dnov tvojega umiranja!“

Bernika se zgrudi k nogam očetovim in položi glavo v njegovo naročje. Jakob, ki je osivel v službi Simeonove hiše, joče se kakor otrok.

Starček položi blagoslavlja je roke na glavo tarnajočega otroka in se obrne goreče proseč k služabniku:

„Jakob, ako umrjem, predno dosežem Jordan, pokoplji moje truplo in pelji mojega otroka v Pelo k našim

bratom. Čuvaj ga kakor pupčico svoje-ga očesa in ne daj ga pasti v roke Jonatanove.“

Jakob pripogne v tihi bolesti koleno in poljubi rob belega oblačila svojega gospoda.

„Pojdimo! Pri pogledu na rojstno mesto mi poka srce.“ Simeon vstane s težavo in se upira na ramo sluge. Med tem prikoraka v enakomernem koraku kohorta*) rimskih vojakov po vzhodnem pobočju Oljske gore navkreber. Pred njo jezdi stotnik v bliščeči vojni opravi. Čelača in ščit legionarjev blestela sta se v solpčnih žarkih. Kohorta je pripadala k deseti legiji, ki je prodirala čez Jeriho proti Jeruzalemu. Ta oddelek je bil poslan naprej, da poišče za nasledujoče čete ugoden prostor za taborišče. Ko pridejo vojači na vrh Oljske gore in zagledajo pred seboj mesto v blesku zahajajočega solnca, zaženejo glasen, radostni krik.

Simeon zatrepeče. „Rimljani!“ za-stoče. Obraz izpremeni barvo in brez glasu se zgrudi v služabnikove roke, ki ga spusti počasi na tla.

„Oče! Oče!“ zakliče Bernika, vrže se čez njega in poljubi blede ustnice.

Stotnik prihaja počasi bližje, kohorta pa obstane na višini Oljske gore.

Častnik je vitek mož, srednje velikosti, izraz njegovega obraza kaže nizkotno mišljenje. Razjaše, vrže vojaku uzdo in se zažere z rezkim glasom nad Jakobom: „Kdo ste?“

„Mojemu gospodu je ime Simeon: potuje v Pelo, kjer ga pričakujejo prijatelji hrepeneče.“

„Judovska sodrga“, zareži Rimljan in motri družbico zasmehljivim usmevom. Ko pa pogleda Berniko natančneje, ki je povzdignila roke proseč proti njemu, zakliče: „Pri Jupitru! tebe sem pa že videl v Jeruzalemu!“

Ali ni ta Judinja ista Bernika, katero je spoznal v Jeruzalemu, ko je pripadal še k posadki gradu Antonije?

*) kohorta: (cohors = gruča), oddelek 600 vojakov, ki se je delil v 6 centurij ali stotnij po 100 vojakov, legija je štela 10 kohort toraj 6000 mož.

Marij Prim zahajal je ta čas poljubno v hišo Simeonovo, ki je bil prijatelj Rima in rimske oblasti. Dopadala se mu je Bernika, deklica brhke postave. Ko se ji je nekđaj bližal polpijan in je postal nadležen, udarila ga je ošabna deklica vpricho služabnikov v obraz. Oče mu je pokazal vrata in se pritožil pri prokuratorju, oblastniku Judeje, proti neotesancu. Marij Prim je moral zapustiti Jeruzalem, in je imel v težavni vojni proti puntarskim Partom obilo priložnosti za premišljevanje, kako se mora človek obnašati proti hčeri judovskega plemenitaša, ki je prijatelj Rima.

S trdo pestjo vzdigne zdaj nežno deklo in zasiče: „Rim si razžalila, Rim se maščuje.“ Obrne se k svojemu spremstvu in ukaže deklico zvezati. Orjaški zamorec prihiti in zveže roke napol omedleli devojki.

V tem trenotku se prikaže na višini Oljiske gore druga kohorta. Poveljnik ravnokar došlih vojakov gleda začuden na skupino pod njim. Nagne se naprej čez vrat svojega konjiča, da bi bolje videl.

„Kornelij!“ zakliče Bernika, ko zagleda stotnika; ta se zgane, skoči naglo raz konja in zapove zamorecu z gromovitim glasom: „Pusti jo!“

Ko se zamorec nekaj obojavlja, zadene ga tako silovit udarec v obraz, da opotekajoč se odskoči.

Marij Prim je počoben mački, ki se pripravlja na skok, da zgrabi svoj plen. Ko pa spozna Kornelija, se premisli in obstane, škripajoč z zobmi. — „Pri vseh bogovih v Olimpu! Kaj se ti je zgodilo, Kornelij? Spreminjaš barvo kakor ženska. Ali ne boš zapovedal, da ti naj podam blagodišeče vode? Mojega zvestega zamorca si pobil na tla, kakor steklega psa, ko ni vendar ničesar drugega zakrivil, kakor da je bil pokoren svojemu gospodu.“

Kornelij ne pogleda Marija Prima; odveže pazno vrvi, ki so rezale globoko v ročne sklepe Berniko.

„Kdo ti je dovolil, Judinj oprostiti ti?“ kriči Marij s hripavim glasom.

Kornelij meri nasprotnika z zaničljivim pogledom.

„Marij Prim! Pravico, da iztrgam nedolžne begunce tvoji surovi pesti, podeljuje mi vzvišeno razumljenje, katero imata cesar in njegov blagomislec, sin Tit o vojski. Ne vojskujemo se proti onemoglim starčkom in slabotnim ženam, ampak proti držnim puntarjem. Mimo tega pa ne pozabi, da si mojemu poveljevanju podvržen, dokler ne dosepe naša legija semkaj. Pelji kohorte v stran!“

Govoril je celo mirno in ne da bi trepil, gledal je hladnokrvno nasprotnika v oči. Marij Prim ne odgovori ničesar in se pođa z zobmi škripajoč h kohortam nazaj.

Bernika je padla na kolena poleg očeta. — „Umira!“ tarna in moči blede lice starčkovo s solzami. Zda pa odpre Simeon oči in njegov ugašajoč pogled se upre na vojaka, ki se je sklonil čez umirajočega.

„Simeon!“ zakliče Kornelij, „ali me poznaš?“

Starček pokima in ustnice se premikajo, kakor da bi hotel govoriti. — Stotnik nagne uho na usta Simeonova. „Bernika, moje ubogo dete“, glasi se komaj slišno. Oči bivšega velikega trgovca se zopet zapro.

Solnce se je poslovalo; nekaj časa še žare oblaki v rožnem blesku. Na jeruzalemskem obzidju postane vse živo, velika množica pozdravlja kohorte na višini Oljiske gore z ostudnim vpitjem. Z zasramovanjem in zasmehom sprejemajo zaslepljeni one, ki prihajajo, da izvršijo božjo kazensko sodbo nad njimi in njih otroci.

Simeon poskuša sesti, Kornelij mu podloži mišičaste roke pod rame, da ga podpre. Tiho ihteč kleči Bernika poleg očeta. Še enkrat se poživijo umirajoče življenske moči. Simeon povzdigne trepetajočo desnico proti mestu: „Jeruzalem, Jeruzalem! Slava tvojih dni je končana! Jeza božja te bo poteptala in ne bo pustila kamna na kamnu. Ti si Onega zatajil in pribil na les trpljenja, ki te je odrešil. Glej, čez višino Golgate se vzdiguje v

preslavnem svitu križ. Kar je bilo nekdanj znamenje sramote, postalo bo znamenje zmage! O, božji Učenik, usmili se me!“ Onemogel preneha. „Kornelij“, začne zopet šepetaje govoriti, „spominjaj se dni, ko si bil v moji hiši ljubi gost — in si poslušal harfine zvoke, ki jih je izvabljal moj otrok... Poskrbi za njega! Pošlji ga v varnem spremstvu v Pelo... Prizanesi mojemu sinu, če pače v tvoje roke!“

„Zgodilo se bo, pri moji časti!“ zardi stotnik. Še enkrat zbere Simeon zadnje moči. „Kako ljubki so tvoji domovi, o Gospod! Kristus, usmili se mene!“ še šepetaje in izdahne.

Počasi položi Rimljan mrtvega na zemljo in nagne v tihi žalosti glavo.

„Oče! oče!“ tarna Bernika in poljubi roke mrtvega strastno. Med tem se stemni. Nobena izmed oseb, ki se bavijo z mrtvim, ne opazi, da se približuje iz doline Cedron po pobočju Oljiske gore nežen svit bakelji. Tiho se plazi gruča Judov. Naprej mož z dolgimi, valovitimi lasmi, namesto obleke pokrit z ovčjo kožo, ki pušča mišičaste roke gole. Njegovo bistro oko skuša prodreti v poltmino. Stisnjenih ustnic plazi se pazno na višino.

Ko opazi gručo na pobočju hriba, vrže bakljo proč, da ugasne v vlažni travi in drvi z divjim krikom po hribu navzgor.

Kornelij opazi prvi Juda. Kot vojak, navajen nenadnih napadov, zravna se hitro, zgrabi za kratki meč in plane pogumno proti drvečemu nasprotniku. Ta se ogiblje spretno krepkim udarcem. Med tem skočijo še druge postave iz tmine in obkoliijo stotnika, da pride njih vodja k sapi.

Korenjak v ovčji koži — bil je Jonatan, brat Bernike — porabi ta trenotek, zgrabi skoraj omedlelo dekletko in jo vleče po hribu navzdol. S sigurnim sunkom zasači prihitevšemu Jakobu bočalo v srce. Brez glasu se zgrudi služabnik in neovirano hiti Jud z dekletom naprej. Tudi drugi Judje se počasi umikajo, boreč se, in ko opazijo,

da je njih vodja že na varnem, zbežijo urno kakor pšica po hribu navzdol.

Stotnik spozna, da bi bilo zasledovanje zaman, in v nemi bolesti skloni glavo na prsi. „Bogovi“, zaječi. „O Jupiter, zakaj ga nisi ubil s strelo?“ Stopi k Simeonovemu truplu, položi desnico na mrličjevo glavo in reče s slovesnim glasom: „Izročil si mi svojega otroka v moje varstvo, in pri zmagovitih bojnih znamenjih desete legije prisegam ti, da ga otmem iz rok strahopetnega roparja!“

Napač se je izvršil v nekaterih minutah in tako tiho, da niso opazile kohorte, ki so pripravljale v neveliki daljavi taborišče, ničesar.

Kornelij stopa sedaj počasi na višino in pokliče svojega slugo Longina. „Vzemi dvojce lopat in pojdi z menov!“ zapove mrko. Pod vejevjem oljke začneta kopati grob. Stotnik se ne sramuje vpričo svojega sluga vibjeti lopato. Visoko se je povzpел mesec na nebu in gledal prijazno milo skozi vejevje, ko sta zavila vojaka Simeonovo in Jakobovo truplo v plašče in ju spustila tiho v zemljo.

V globoki ginjenosti stopa Kornelij proti taborišču. V blede mesečini opazi, kako stopi pri njegovem prihodu iz poltmine šotorovega vložda, ki je bivališče Marija Prima, neka postava. Bil je stotnik Marij Prim.

Stopi proti Korneliju. „Pri z mečem opasanem Martu, mislim sem, da boš popeljal božanstveno Berniko v svoj slavnostno okipčani šotor. Pa si sam?“

Kornelij mu ne da nobenega odgovora in gre veličastveno mimo njega.

Marij Prim se tresse od jeze. „Pri oltarju Juninem, tvojo ošabnost hočem streti, četudi poginem sam pri tem. Moraš pred mano v prahu cviliti kakor pes! Nisi Bernike brez plačila iztrgal mojim rokam!“ mrmra.

Marij Prim je videl na višini Oljiske gore napad, pa ni ganil mezinca, da bi pomagal Korneliju.

Zdaj se vrže na ležišče in kuje maščevalne naklepe. (Dalje prih.)

Sv. Oče mladini!

Dne 22. decembra 1912 poklonili so se zastopniki in odposlanci italijanskih katoliških mladinskih društev, poročali o svojem delovanju v prid mladine in izrazili čut neomejene ljubezni in spoštovanja in neomajne vdanosti do poglavarja sv. cerkve, Sv. Oče se je razveselil vrle mladine; imel je na odposlanca nagovor, v katerem je z očetovsko milino in verske navdušenosti plamtečega srca bodril mladeniče, da se naj poprimejo z vso silo svojega mladega, zavse dobro in vzvišeno sprejemljivega srca katoliških, načel in naj jih vdejavstevujejo v svojem življenju, naj pa po svojih čilih močeh delujejo tudi na to, da bo čim več mladine spoznalo in hodilo to edino, časno in večno osrečevalno pot, da bodo rasle mladeniške čete, ki sledijo zastavi sv. križa.

Na mladino zre sv. Oče tako rad,

za mladino, up in bodočnost za prepod krščanskega življenja in naziranja, se zavzema ob vsaki priliki, njej je posvečen velik del njegovih skrbi, kakor kaže cela vrsta papežkih odlokov, izdanih v prid mladine.

Draga mladina, ki se zbiraš v katoliških društvih, ali ne boš vzljubila blagega mladinoljuba v Vatikanu, ali se ga ne boš oklenila z vsem navdušenjem? Ljubezen naj rodi ljubezen. Pokaži, draga mladina, v dejanju svojo ljubezen s tem, da se prenavljaš v duhu največjega mladinoljuba, Kristusa, in sođeluješ z onimi, ki stremijo za vzvišenim ciljem, vse prenoviti v Kristusu.

Novi škof v Bagnori povdarja v svojem pozdravnem pastirskem listu dejstvo, da je vdanost do sv. Očeta nezmotno, resnično znamenje pravega katoličana. To znamenje naj ti bo, draga mladina, v ponos!

Razgled po svetu.

Portugalska. Predsednik portugalske ljudovlade poslal je o Božiču na ministrskega predsednika pismo, v katerem izraža prošnjo, naj se dovoli izgnanim škofom in župnikom vrniti se v domovino. Morebiti pa vendar sreča Portugalce pamet, da popravijo, kar so zagrešili s svojimi divjaškimi odloki.

Rumunija. Rumunška komora je dovolila v nočni seji za vojaške potreščine 151 milijonov enoglasno.

Bavarska. Bavarsko notranje ministrstvo je izjavilo, da je postavno dovoljeno v Bavarski sežiganje mrtvih.

Kvarljiv vpliv kinematografskega gledišča. Dne 30. dec. umorili so se v neki kavarni v Ottakringu trije fantiči, stari okoli 17 let. Gledali so tak podivjani in surovi prizor v gledišču, ki jim je tako zmešal možgane, da so ga sami izvršili.

Velikim podjetjem slabo prede. V zadnjem času je ustavilo v Avstriji 460 velikih podjetij plačila, skupni primanjkljaj znaša okoli 182 milijonov kron, Manjših podjetij, ki ne mo-

rejo zadostiti zahtevam, pa je več tisoč.

Javna pohvala krščanskega šolskega brata, Francoska akademija je pred kratkim razdelila v javni seji kakor vsako leto, takozvane čednostne nagrade. Nagrado v znesku 6000 frankov (frank nekaj manj kakor naša krona) je dobil Evagrius iz reda krščanskih šolskih bratov, katerim so francoski svobodomislecii drugače tako gorki. Stekel si je velike zasluge za ustanavljanje in proevit francoskih šol v sv. deželi. Leta 1878 ustanovil je prvo tako šolo v Jeruzalemu, katero so smeli obiskovati učenci brezplačno. Poučeval se je tudi francoski jezik. Kmalu je sledila šola v Jafi, v Betlehemu in v Nazaretu, pozneje tudi šole izven svete dežele. Črez 40.000 učencev je dovršilo že v teli šolah svojo izobrazbo; mnogi so se izrazili silno laskavo o Evagriju. In take može podijo francoski svobodomislecii iz domovine. Prostožidarska vlada je razgnala družbo krščanskih šolskih bratov na Franco-

skem, izgnala redovnike, namesto njih so pa sedaj nastavljeni svetni učitelji, ki zahtevajo višje in višje plače. Vlada jim obljublja 40 milijonov, pa to jim ne zadostuje, imeti hočejo 120 milijonov. Nekdaj je imela Francoska obilo šolskih moči, ki so bile vsaj toliko vredne kakor sedanje svobodomiselnne, če ne več, namreč brate krščanskih šol, ki so se zadovoljili s tako malo odškodnino, da bi na njo kak francoski svobodomiseln učitelj še ne pljunil.

N e m č i j a. Naslednik naglo umrlemu nemškemu državnemu tajniku Kiderlen-Wächterju bo najbrž pl. Jagow, nemški poslanik na laškem dvoru.

R u s i j a pripravlja postavo, s katero bi se naj varovala ruska narodna last v južno-zapadnih krajih Rusije in Besarabiji. Postava bi hudo zadela Poljake, ki so se naselili po letu 1888 v teh krajih, pa se še niso porusili; po njej bi si ne smeli pridobivati zemljišč in nepremične posesti. Tudi na druge inozemce bi se raztegala ta postava. Tak izjemni zakon je izraz nestrpnosti, in umevno je, da so Poljaki, pa tudi drugi, zelo ogorčeni. Slovan hoče zatirati Slovana, žalostna nam majka. Kako neovirano pa se lahko razvijajo Poljaki v daljni tujini v Sev. Ameriki. V Severno Ameriko so se začeli seliti Poljaki leta 1854. Od začetka je šlo bolj počasi; leta 1870 je bilo vseh Poljakov v Zveznih ameriških državah le približno 40.000. Pa že l. 1875 je naraslo število nad 150.000. Posebno so se selili Poljaki iz zapadne Prusije, Pozanske in pruske Šlezije, kar je lahko umevno pri strahovitem divjaškem zatiranju, ki jih duši v nemških pokrajinah, pa tudi iz Galicije, kjer jih izrabljajo brezvestni židje, in iz Rusko-Poljske. Tekom leta 1911 izselilo se je v Ameriko 33.959 Poljakov. Če prištejemo številu priseljencev še število v Ameriki rojenih Poljakov, lahko umevamo, da je danes čez 3 milijone Poljakov v Zveznih državah. Priseljenci navadno niso izvežbani delavci. Med množico, ki je došla v Ameriko leta 1911, bilo je samo 5.300 izvežbanih. Zato pa skušajo dobiti v in-

dustrijskih krajih službe v tovarnah, v rudokopih itd., kjer ni potrebna predizobrazba; nekateri sprejemajo službe na farmah, velikih posestvih in vrtnarijah.

Poljaki so skoraj brez izjeme katoličani in tvorijo sedaj 18—20%, skoraj petino vseli katoličanov v Zveznih državah. Katoliško življenje se med njimi lepo razvija; od leta 1910—1912 so ustanovili na novo 47 župnij, da jih imajo sedaj 564, s 782 duhovniki, šol je 349, 2033 šolskih sester in 159 svetnih učnih moči.

O katoliško-poljskem časopisju poročajo poznavalci, da je naravnost vzorno in je lahko za zgled, kaj se da doseči s spretno agitacijo in z gorečnostjo. „Dziennik Chigagoski“ je dnevnik in izhaja v 17.000 izvodih. Socialno-demokratsko časopisje ima zelo malo bralcev med Poljaki. Da se versko življenje ne samo ohranja, ampak bolj in bolj razvija, je zasluga pred vsem mladih poljskih, v Ameriki rojenih duhovnikov, ki so si v svesti, da jim je izročil Bog ljudstvo, ki je, kakor se kaže, poklicano, da ima glavno in vodilno vlogo v katoliškem življenju v Zveznih državah Severne Amerike, če ostane zvesto sebi in katoliško-verskemu izročilu poljskega, nekdanj tako slavnega naroda.

A n g l e š k a. Angleži so sklenili silno modro in krepko učinkujočo postavo proti kupčevalcem z dekleti, ki so spravili tisoče neizkušeni deklet v časno in večno nesrečo. Postava, ki je sedaj potrjena s kraljevskim odlokom, določa, da se bo takim nesramnim kupčevalcem pokazalo, kako sladko diši leskova mast. Poprej so kaznovali zasačene z zaporom in z denarno globo, pa kaj so se zmenile te hijene za to. Zdaj pa, ko je pripravljena za nje palica, se jim zdi stvar le neprijetna in posledica je za Angleško zelo zažaljena. Angleška policija poroča, da je več kot polovica lakih trgovcev zapustilo Angleško. Mnogo se jih je zaletelo v Pariz. Pariški poslanec Deme zahteva od ministra notranjih zadev, da se izda kaka naredba proti neljubim

priseljencem. Tudi v Avstriji bi bila taka postava prav prikladna, da bi iztrebili počasi to golazen iz človeške družbe.

G r o z n i n a s l e d k i a l k o h o l a. V „Kroniki krščanskega sveta“ se nahaja kratko poročilo, kako strahovito gospodari in trinoži alkohol: V Nemčiji umrje zavoljo preobilega zavžitja alkohola vsako leto povprečno 40—50 tisoč ljudi, med temi je povprečno 1600 samomorilcev; 1300 se jih ponesreči v pijanosti; 200.000 jih ima opraviti s kazenskim sodnikom, 53.000 jih pride v norišnico ali pa zapadejo deliriju, pijanski tresliki, 32.000 jih pride v javno oskrbo za reveže, ker so vse pogнали po grlu, 4.200 jih pošljejo v prisilne delavske kolonije. 40—50%, torej približno polovica zakonskih ločitev pride na račun in na krivdo alkohola, 70% (to je izmed 100 jih je 70) vseh kaznjencev, se ima zahvaliti za kazen alkoholu. Izda se v Nemčiji vsako leto 3809 milijonov mark (1 marka je po našem 1 K 20 vin.) za alkohol. In v Avstriji ter v naši ožji domovini ali je kaj boljše? Kako neki! Tisočeri smatrajo frakelček za svojega najboljšega in najzvestejšega prijatelja. Mladina, tu te čaka težavna in silno zaslužljiva naloga, da prenoviš človeško družbo in jo osrečiš. Treznost postani naša najodličnejša narodna krepost!

G l a v n i d o b i t e k „Slovenske

Straže“ v vrednosti 5000 K zadela je Frančiška Krašovec, stara 37 let, mati peterih, nepreskrbljenih otrok. Krašovec je imela v vasi Čohovo malo hišo, last moža Franceta. Mož se je začel udajati pijači in hiša je bila prodana za 2700 K. Mož je zapustil rodbino, šel je po svetu in se ni več brigal za svoje domače. Bili so zelo revni; mati je preživljala otročiče z dnino. Kaj bo, ko pride zima! Tedaj je čula, da prireja „Slovenska Straža“ veliko loterijo. Mislila si je: Bog mi bo pomagal iz revščine in sklenila je kupiti eno srečko. Denarja za srečko ni imela. Prosila je znance, naj ji posodijo krono. Pa je nihče ni dal. V nedeljo pred žrebanjem je prodala zadnjega prašička. Kupila je kruha otrokom in srečko „Slovenske Straže“ št. 67.932 in zadela glavni dobiček. Vsa v solzah poslušala je obvestilo o svoji sreči in se goreče zahvalila Bogu.

Četrti glavni dobiček v vrednosti 500 K, zadel je Franc Tratnik, cerkovnik v Št. Andražu pri Velenju. Vseh srečk se je prodalo okoli 60.000, skoraj polovico od tega bo dobila „Slovenska Straža“ kot čisti dobiček, saj pa tudi potrebuje ogromnih denarnih svot, da more vsaj nekoliko zadostiti mnogovrstnim prošnjam, ki se pošiljajo nanjo. Mladina, zaslužno delo storiš, če v korist „Slovenske Straže“ dobro besedo spregovoriš.

Bojne ladje šesterih največjih pomorskih držav v Evropi:

	Novi morski velikani (Dreadnoughti in morski stražarji)		Starejše ladje in stražarji z oklepi	Brzostražarji	
	gotove	še v delu		gotove	še v delu
Angleška:	19	17	93	67	19
Nemčija:	10	13	39	34	7
Francoska:	6	7	42	10	—
Ruska:	2	7	15	8	—
Italija:	1	7	18	3	—
Avstrija:	1	3	15	1	3

Moč ladjevja se spozna iz števila topov.

Na zgotovljenih ladjah se nahaja to-le število:

Angleška ima 1646 topov in 136.471 mož.	Rusija ima 326 topov in 51.000 mož.
Nemčija „ 805 „ „ 64.500 „	Italija „ 257 „ „ 33.000 „
Francoska „ 631 „ „ 62.000 „	Avstrija „ 194 „ „ 18.000 „

Iz teh številk spoznamo, da nima Avstrija take vojne mornarice, kakor

bi bila primerna njenemu pomenu, in da se bo morala naša država pobriga-

ti za ladje, ker drugače se nam lahko zgodi, da nas prekosi Balkan na morju. Močna mornarica bi prav ugodno vplivala tudi na razmerje med Italijo in Avstrijo. Italija bi si pač dvakrat in še večkrat premislila, predno bi začela z Avstrijo vojsko, ako bi bila avstrijska vojna mornarica enako ali bolj premočna kot italijanska. Ko bi bila premočnana italijanska mornarica, izročena bi bila vsa pomorska mesta na milost in nemilost v avstrijsko oblast.

P r e s t o l o n a s l e d n i k in sprevodnikov sinček. Dne 24. decembra 1912 popoldne je prišel v Mayerjevo knjigarno na Dunaj sprevodnik električnega tramvaja s sinčkom, da mu kupa knjigo s podobami. Naložili so pred nju celo kopico knjig, pa oče se ni mogel odločiti, ker so mu bile vse predrage. V tem pa vstopi visok častnik s soprogo v knjigarno in ukaže prinesiti nekaj knjig; ko jih pregleduje, opazuje malega dečka in njegovega očeta. Ko vidi, da se ne odločita, vzame veliko knjigo s podobami in reče fantku: „Glej, mali, to knjigo ti kupim jaz za Božič. To ti prinese Ježušček

po meni.“ Presrečen vzklikne deček: „Prosim, prosim“. Oče pa pravi: „Zahvaljujem se tisočkrat prav lepo, gospod general!“ Gospa izroči fantku knjigo in ga vpraša: „Poznaš li tega gospoda, ki ti je dal knjigo?“ Fantek odmaje z glavo, oče pa pravi: „Ne poznamo gospođa!“ — „Prestolonaslednik je“, reče gospa in dostavi: „Zapomni si, mali, postani pošten mož in dober Avstrijec.“ Predno se presenečeni sprevodnik prav zave, sta Franc Ferdinand in gospa že odšla iz knjigarne.

C a s t i t k e p a p e ž u. K novemu letu je med drugimi vladarji tudi srbski kralj Peter čestital papežu; morebiti se bodo izboljšale razmere za katoličane v Srbiji; dosedaj niso imeli verske svobode in tudi katoliški duhovniki niso smeli izvrševati v Srbiji nobenega bogoslužja, izvzemši v avstrijskem konzulatu, ki je neodvisno ozemlje.

K i t a j s k a se nič kaj ne raduje republikanskega vladnega preustroja. Po vsej državi se vrši gibanje proti republiki.

Iz Balkana.

P o g a j a n j a v L o n d o n u.

Turški zastopniki so stavili sledeče pogoje:

1. Meja med Turčijo in Bolgarijo naj se določi tako, da ostaneta Odrin in Lozengrad turška.

2. Svoje vrhovne pravice do Krete odstopi Turčija velevlastim pod pogojem,

3. da ji pustijo Grki vse otoke Egejskega morja, katere so zasedli. Takih pogojev seveda niso mogli sprejeti zastopniki balkanskih držav, ker na tak način bi ohranila Turčija skoraj isto posestno stanje, kakor ga je imela pred vojsko. Kri bolgarskih junakov bi bila tekla skoraj brez koristi za Bolgare. Gre se pred vsem za Odrin. Turki trdijo, da je Odrin za nje sveto mesto, ker se našajajo tam grobnice nekaterih turških vladarjev, pa zajec

tič v drugem grmu; Odrina ne dajo zaradi tega, ker je ključ do turške prestolnice, do Carigrada, ključa od svoje hiše pa ne da nobeđen rad v tuje roke. Bolgari pa so v tem neomajni; če ne dobe Odrina, pa hočejo nadaljevati vojsko z isto navdušenostjo in z istim junaštvom kakor do časa pogajanj. Vendar pa upajo Bolgari, da jim bo padel Odrin v roke brez nadaljnjih bojev, ker imajo v mestu silne zaveznike, katerim se ni lahko ustavljati. V Odrinu vlada lakota in strašne nalezljive bolezni. Mesa ni mogoče dobiti, tudi drugih živil primanjkuje, zmanjkalo je razsvetljave; prebivalstvo želi, kakor pravijo begunci, da se naj mesto uda Bolgarom, a poveljnik odrinske posadke neče o tem nič slišati.

Balkanski zastopniki so v svoji miroljubnosti dali Turkom časa, da si do-

bro premisljijo, kaj zahtevajo, in prekinili pogajanja do ponedeljka, kakor si žele Turki.

Rumunija.

Turkom raste greben, ker upajo dobiti Rumunijo kot zaveznico proti Bolgarski. Rumunija želi od Bolgarske nekaj zemlje ob Črnem morju, namreč Dobrudžo, za varnost svojega brodovja: ta izprememba posestva bi se naj izvršila mirnim potom po vojski, taka je želja tudi Avstrije, ki z Rumunijo soglaša, a Rumunija bi rada uredila stvar že sedaj. Bolgarska pa tega ne more še sedaj storiti, ker ne ve, kaj bo sama dobila od Turčije. Turki pa hujskajo Rumunijo, da je sedaj najlepša priložnost, polastiti se zaželjenega ozemlja brez odškodnine. Rumunija hoče zvišati število vojakov za 80 bataljonov, vendar neposredne nevarnosti za vojsko med Bolgarsko in Rumunijo še ni.

Posredovanje.

Ker ni mnogo upanja, da bi dosegla pogajanja zažvoljiv uspeh, so začele posredovati velevlasti in skušajo vplivati na Turčijo, da odneha od svojih nesprijemljivih zahtev: pred vsem želijo, da se izroči Odrin Bolgarom, v tem so velevlasti edine, ne pa baje v vprašanju glede Egejskih otokov: nekatere so za to, da se izpolnijo zahteve Grkom, ki bi radi pridobljene otoke obdržali, druge pa hočejo za otoke samoupravo, pa pod najvišjo oblastjo turško.

Sveta dežela in pogajanja.

Silno važno dejanje so storili po poročilih nekaterih listov sv. Oče, ki bo, če se zaželeno uresniči, veliko pripomoglo k procvitu svete dežele v kulturnem in verskem oziru. Pravijo, da so se obrnili sveti Oče na zastopnike velevlasti, ki se posvetujejo v Londonu, s predlogom, da bi se ob tej priložnosti odvzelo Turčiji nadzorstvo nad sveto deželo, oziroma naj se zavzamejo velevlasti za sveto deželo, naj prevzamejo vrhovno nadzorstvo in varstvo teh pokrajin in jamčijo za varnost romarjev in svetih krajev. Če se to zgo-

di, izginila bo turška straža iz cerkve Božjega groba, ki žali verski čut kristjana že pri vstopu v cerkev s kajenjem, govorjenjem in pitjem črne kave, izginila bo turška straža iz rojstne cerkve Zveličarjeve v Betlehemu in od stopnic, ki vodijo iz cerkve v rojstno votlino Kristusovo. Če bi se sveta dežela odtegnila turškemu nadzorstvu pri tej priložnosti, imela bi balkanska vojska ne samo za Balkance, ampak za vse kristjane prelep uspeh, bila bi res križarska vojska, ki bi oprostila ne sicer neposredno, pač pa posredno, sveto deželo trdih turških spon, in izpolnila veličastno nalogo, za katero je izkrvavelo nekdanj ob času križarskih vojsk tisoč in tisoč najblažjih in za krščanstvo gorečih src in se žrtvovalo brez trajnih uspehov.

Avstrija na straži.

Ker se na Balkanu še vedno bleska in mogoče kmalu zopet zagromi, zato je naša država še vedno popolnoma pripravljena, da je ne more nihče presenetiti. Ta straža pride precej drago, okoli 188 milijonov do 1. januarja.

Enako se godi Rusiji: tudi ruski vojak mora stati s puško na rami in čakati, dokler se ne bo sklenil mir med Turčijo in balkanskimi državami; Grki se vojnega plesa še niso navžili, dne 2. januarja so napadli otok Kios in ga vzeli. Janine pa še niso mogli dobiti, Turki mesto hrabro branijo.

Pismo slovenske usmiljenke iz Kukuša.

Usmiljena sestra Angela Dejak poroča iz Kukuša dne 18. decembra 1912 naslednje:

„Ko se je začela vojna, so prišli Turki kakor na lov v bolgarske vasi, planili na prebivalce in jih pod nemilimi udarci gonili v ječe. Nekega revnega starčka je neki Turek vpregel v plug ter ga zbadal od zadaj, da je moral orati, seveda ne zato, da bi izoral njivo, nego zgolj zato, da ga je mučil. Drugod so poklali vse vaščane, može, žene in otroke, a kar je še hujše: vpri-zarjali so nezaslišane nesramnosti. Po

nekod so zopet zažgali vas in postavili straže, da nobeden prebivalec ni mogel zbežati, marveč so vsi zgoreli. Godile so se strašne stvari, kri je tekla v potokih in grđih grehov je bilo čez mero.

V Kukušu so zaprli vse bogatejše ljudi z namenom, da jih ob prvi priliki zakoljejo; sploh so bili Turki pripravljene, da zakoljejo vse kristjane. To so Bolgari dobro vedeli; živeli so v smrtnem strahu in nihče si ni upal iz hiše. Izvedelo se je, kakó Turki povsod beže pred bolgarsko in srbsko vojsko, zato so se hoteli Turki maščevati nad krščanskim prebivalstvom in vse do zadnjega zatreti.

Toda dne 5. novembra zjutraj je nastal preobrat: Čuden straži je popadel Turke. Na vse zgoraj zjutraj opazimo, kako Turki kar preko polja beže v smeri proti Solunu. (Kakor se je izvedelo, so se tudi Turki preoblekli v žensko obleko in tako bežali.) Cel dan so bežali Turki v celih trumah — vsi proti Solunu. Ob 4. uri popoldne smo videli, kako teko iz mesta tudi višji gospodje in vojaki, kakor bi jih kdo podil. Vsi so spoznali v tem silnem strahu božjo roko, saj bolgarske vojske še nikjer ni bilo.

Ko so Turki odšli, se je bolgarsko prebivalstvo hitro oborožilo. Še-le 2 dni pozneje je prispela bolgarska vojska; najmanj 50.000 vojakov je šlo skozi Kukuš. Za toliko ljudi je bilo seveda treba dosti živeža. Ubogi vojaki niso jedli drugega kakor kruh in bili 2 meseca noč in dan v dežju in snegu.

Draginja je že sedaj strašna, da reveži ne morejo živeti: 1 liter mleka 1 K, 1 kg kruha 1 K, 1 jajce 30 vin. Tako je v Solunu; pri nas vendar še ni tako. Toda kaj pa bo, ako se še ka-

ka druga vojna zaplete (Avstrija proti Srbiji)?! Kako žalostni časi so vendar prišli!

Grki se povsod vtikajo in nasprotujejo Bolgarom, s katerimi se že od preje neizrečeno sovražijo. V Solunu so vedno nemiri med Bolgari in Grki.

Bodi dovolj teh žalostnih stvari; ko bi hotela vse popisati, bi ne bilo konca. Pripominjam le še, da so tu v Kukušu in okolici vse jame polne mrtvih trupel.“

Umirajoči Bolgar.

Umiram! Brez solza v očeh.
Solziti se, bi bilo greh.
Za sveti križ in rodne brate,
za sveti dom in ure zlate
svobode, padel sem — umrem
umrem, a vendar srečen sem!

Umiram! Ko bi mati znala,
gotovo bi me blagovala;
kako sem hrabro se boril
sovragov koliko pobil,
da vzel zastavo sem profeta,
da zmagana druhal je kleta.

Umiram! Pomoči ni nobene.
Moči so moje oslABLJENE . . .
Le to me peče, to boli,
da zemlje moči videt ni
domače vasi — a naj bo,
zdaj zemlja naša je i to.

Umiram! Tu počival bom,
kjer padel sem za sveti dom.
Ti vnuk in bratje vi oteti
naj bodo kraji ti vam sveti.
Za sveti križ, za vaš ta svet,
umrl sem jaz, umrl nešet.

Umiram! Ah kako sladkò,
umreti z nado je takò,
da naša kri je sad rodila,
prostost je raja zadobila — — —
Bog živi carja — — to zemljo — — —
ljubite bratje sebe, njo — — —

Dragotin.

Orli.

Središče. Naš »Orel« je imel 1. januarja 1913. svoj občni zbor. 1. Zbor otvori podpredsednik Orla Rudolf Lukačič, ki predseduje zboru. Pozdravi zbrane Orle, ki so se ta dan potrudili, da so se udeležili vsi občnega zbora. 2. Načelnik Črček poroča, da je bilo v tem letu 20 rednih telovadcev. Telovadne vaje so

se vršile vsak teden enkrat. Povdarja tudi potrebo discipline. 3. Tajnik, oziroma namestnik Ploh poroča, da lahko zadovoljno gledamo v preteklo leto. Vkljub vsem zaprekam, katere so nam stavili nasprotniki, smo korakali vendar neustrašeno naprej. »Orel« je imel zadnjič telovadbo pod vodstvom br. Simoniča načelnika

mariborskega »Orla« dne 4. febr. Ta dan nam je govoril kot slovo o lepem vedenju Orlov. Č. g. kaplan so se mu zahvalili v imenu vseh za ves trud, ki ga je imel z nami. Ta dan smo se zahvalili tudi ustanovitelju našega »Orla«, br. Praprotniku, ki je takrat bival v Gradcu, s trikratnim živio klicem. Prvič je nastopil Orel na Telovo v kroju. Štirikrat je pristopil k skupnemu sv. obhajilu; o Veliki noči, na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, ob priliki biserne sv. maše predsednika Orlov prečast. g. prof. M. Šinko in 8. dec. Priredil je tri izlete; k sv. Bolfenku, k sv. Tomažu in v Ormož. V Ormožu je nastopil tudi s telovadbo. 18. avg. se je udeležil polnoštevino v kroju cesarske sv. maše. Dne 1. septemb. je priredil skupno z Dekl. zv. Slomšek-Šinkovo slavnost. Predstavo »Turški križ« je ponovil 8. sept. Dne 23. nov. je posetil naš odsek predsednik podzveze Orlov g. dr. K. Verstovšek, ki je pozival Orle k poštenemu in zmernemu življenju. Priporočal je tudi naj bodo Orli verni, narodni in v pravem pomenu besede korajžni. Odkar je imel v preteklem letu 4. seje. Eden član se je izključil, eden je odstopil in eden je pri vojakih. Dva člana sta se udeležila slavnosti v Št. Jurju. 4. Blagajnik oz. namestnik Hernja poroča o stanju blagajne, o izdatkih in dohodkih. 5. Č. g. kaplan prečitajo pravila. 6. Volitev. V odbor so izvoljeni: predsednik preč. g. prof. M. Šinko, podpredsednik Rudolf Lukačič, načelnik Jožef Cerček, podnačelnik Ivan Štampar, tajnik Fr. Ploh, namestnik Jožef Borko, blagajnik Hernja Franc, namestnik Borko Karol. Načelnik si izvoli štiri voditelje telovadbe. Voditelja telovadbe in naraščaja Štamberger Ivan, Ivanuša Franc, voditelja orodja Čavničar Vinc., Rakuša Vinc. Sprejeli smo tudi dva častna člana: preč. gg. Martina Dogša, župnika in rojaka središkega in Antona Kuharja, kaplana v Solčavi. 7. Predsednik zbora zaključil shod. — To je kratko poročilo občnega zbora, oziroma celoletnega delovanja našega »Orla«. Po tej poti, katero smo si začrtali že v začetku, hočemo tudi v prihodnje leto koraki naprej — po potu izobrazbe in krščanskega življenja. Na zdar!

Sv. Križ tik Rog. Slatine. Pri nas se prav v sedanjem zimskem času zabavamo. Zato pa skrbe vrli naši fantje in dekleta. Še ne davno kar so naša marljiva dekleta oziroma cerkvene pevke priredile igro »Kukavica modra tica ali boj za doto«, katera je prav pohvalno uspela pod ravnateljstvom našega čast. g. kaplana Antona Penič. Pri igri se je tudi zapela prav ginljiva pesmica skladatelja J. Aljaža »Oj z Bogom ti planinski svete«, katera je prav mična posebno v sedanjem času, ko se je toliko o vojski govorilo in pri kateri se je skazal naš domači pevski mešan zbor. Pa tudi mladenči ne spimo, pridno se udeležujemo telovadnih vaj našega mladega Orla, katerih je skupaj vseh z vaditeljem 27. Lepo število se jih je pa tudi oglasilo iz našega Orla za petje, kateri se pridno vadijo v zato določenem času. Samo žali Bog prostora za telovadbo nam primanjkuje, pa to upamo, da bomo tudi dosegli v kratkem času, kajti namerava se staviti

mežnarija in v njej tudi prostorna soba za društvene namene. Seveda k temu se moramo pa našemu neutrudljivemu g. nadžupniku zahvaliti, ki se s toliko vneto trudijo za povzdigo naše lepe in velike Križevske nadžupnije. Torej dragi mladenči, pot na kateri stojimo danes in katero smo si lepo začrtali, ni sicer lahka, pa z veseljem in vneto korakajmo naprej, da dosežemo cilj svoje organizacije. Ti pa dragi Orel, kateri si se počivil na novo, rasti in se razvijaj ter spodbujaj druge tovariše kateri si še po temi iščejo svojo zabavo. Naše geslo bodi: vse za Boga, Cesarja in blago našo domovino!

Št. Jur ob Taboru. Naša mladeniška zveže šteje 75 članov. Priredila je minulo leto več podučnih shodov, na katerih so nastopili z govori in deklamacijami mladeniči: Jos. Rančigaj, Bož. Drolc, Al. Čulk, Ant. Križnik, Pr. Praznik, Fr. Blatnik, Ant. Cestnik. Zlasti so bili delavni Orli. Teh je bilo 20 telovadcev. Nekateri so nas tekom leta zapustili, odšli drugam, na njihovo mesto pa so stopili mlajši. Mladenških izobraževalnih večerov so imeli 8. Telovadni odsek se je udeležil korporativno vstajenjske procesije, sprejema premil. knezoškofa ob birmi, podzvezine slavnosti v Št. Jurju ob j. ž., izleta na Vransko. V manjšem številu je bil zastopan na telovadnih tečajih, na evharističnem shodu, na občnem zboru zveze, na pogrebi svojih tovarišev v okrožju. Telovadnih vaj je bilo 23. V odbor so voljeni: J. Lončarič, A. Čulk, J. Rančigaj, F. Rančigaj, F. Blatnik; načelnik je namesto odšlega K. Čulka zdaj M. Lesjak. Odsek je član Savinjskega okrožja. Mladeniči, Orli, na plan tudi v tekočem letu!

Rajhenburg, 4. jan. 1913. Na praznik sv. Štefana je priredil naš orlovski odsek s pomočjo vrlih članic Dekliške zveze igro »Naša kri«. Mnogo je bilo treba premagati ovir in težav, ki so se nam kopičile pri tem velikem podjetju, toda orlovski duh je zmagal. Bili smo sami kmečki fantje, člani našega telovadnega odseka, oddaljeni od dvorane po jedno uro hoda in še več, pa pri vajah je le redkokedaj kateri manjkal. Posrečilo se nam je, da smo s svojim nastopom zadovoljili mnogobrojno občinstvo ter tako pokazali, da ne spimo, ampak da gremo naprej po poti izobrazbe in napredka. Igra je privabila v našo dvorano mnogo takih kmetov, ki se prej niso nikdar zanimali za prireditve našega izobraževalnega društva. Kolikor se je videlo, so tudi ti odšli zadovoljni od nas. Velikega pomena je pa posebno to, da je ta igra združila veliko četo mladih moči in jo utrdila za načela našega izobraževalnega društva, zlasti pa še za našega Orla. Naši ljubi napredni prijatelji iz trga so se nam sicer prej pomilovalno posmehovali, češ, kaj boste vi ubogi nevedneži s tako igro, saj jo še v večjih mestih komaj skup spravijo, in so nam tako že naprej prerokovali popoln polom in neuspeh... Danes se nobeden več ne gane in ne zine nobene žal besede več, ker je z našim nastopom bilo zadovoljno vse občinstvo brez izjeme. Tudi našemu »Orlu« so že prerokovali konec in mu delali pri raznih prilikah vse mo-

goče ovire, pa kolikor se more spoznati, vse tako prizadevanje nasprotnikov nima družega uspeha, kakor da se naše vrste bolj in bolj krepijo in pridobivajo na odporni sili. Ponosni smo na to, da smo povzdignili ugled našega društva v Posavju ter storili s tem velik korak v napredovanju; toda pri vseh teh uspehih se

ne prevzamemo, ker vemo, da nas še čaka veliko dela. Mnogo je še v naši fari mladeničev, ki še ne vejo kaj je naše društvo. Tudi te še moramo pritegniti k sebi in jih navdušiti za naše ideje. Začetek je že storjen. Bog nam daj moči, da svoj namen kolikor mogoče popolno izvedemo! Nazdar!

Dekliški vrtec.

Pred tabernakelj. Kmalu bodo utihnile vesele božične pesmice in nastopil bo pustni čas, v katerem se največ žali božje Sree. Kajtor valovi morja, se dviga človeška hudobija zlasti pustne dni. Vse hoče porabiti ta čas za grešno razveseljevanje. A pri tem ne pomisli nikdo, kako strašno s tem zopet prebada božje Sree. Koliko krščanskih deklet najdemo tudi po gostilnah, na plešiščih in pri drugih grešnih zabavah; a mili Jezus v tabernaklju tako zapuščen nas milo prosi: Moja hči, dai mi svoje srce... Ali moremo preslišati, draga dekleta, to milo prošnjo. Drage mi sestrice D. Z., pridružimo se tudi me mali četi Jezusovih prijateljev in ga zlasti pustne dni pridno obiskujmo v cerkvi in ga pogosto prejemajmo v sv. obhajilu. Sklenimo pa tudi, drage sestrice, se varovati svojega največjega sovražnika, namreč plesa, naj že bo na gostijah, v gostilnah ali pri domačih ponočnih

shodih, kjer je prepuščena mladina sama sebi, ker pri taki priložnosti večasil pačejo tudi najboljše dekleta. Kajti ravno ples je začetek vsega hudega. Dekle krščansko, ako ljubiš sveto čistost, na ples ne zahajaj nikdar in nikamor. Ako hočeš biti srečno, časno in večno, zahajaj pogosto pred tabernakelj k Jezusu in tvoje plačilo bo enkrat obilo v nebesih, kjer bomo združene na veke častile presveto Sree.

Mladenka od Sv. Križa pri Ljutomeru.

Svetovalka. V spominih živita starček in starka; blagor jima, če so ti spomini brez očitanj. A tudi ti, mladina, se lahko ozreš na svoja mlajša otroška leta. Preddraga mladina! Stavila bi ti danes svetovalka vprašanje: kateri dogodek otroških let vzbuja v tebi najlepši spomin? — Mladina, odgovarjaj na to vprašanje! Koliko lepega, poučnega, a tudi veselega upamo izvedeti. — Pozdravljeni od svetovalke.

Društveni glasnik.

Sv. Peter blizu Mariboru. Dekl. zveza je priredila na Štefanovo krasno igro: Nebeški vratar na sveto noč (sv. Peter s šestimi angeli). Tukaj so pokazali angeli kako ljubijo uboge sirote na zemlji. Drug za drugim so stopili pred nebeškega vratarja, da jim odpre rajska vrata, da pohitijo na zemljo. Prvi s prošnjo, da gre potolažit ubogo mater v silni bedi na sveto noč, drugi da ubrani grozno hudodeljstvo, tretji da utrga nežno cvetko, nedolžno dušo iz pregrešnega sveta, in jo ponese v rajске višave, četrti s prošnjo, da bi smel iti na zemljo k polnočnici, da bi s ljudstvom prepeval veselo glorio. Nazadnje še sv. Peter sam zapre nebeška vrata z besedami: kjer je božji Sin s svojo Materjo tam hočejo biti vsi zlatoglavčki in tudi jaz grem doli. »Odpadnikova sestrice«, s tremi dejanji in »Dorka in Zorka«, katera je zbudila mnogo smeha. Obiskali so

na tudi iz sosednih župnij od sv. Marjete in od sv. Martina. Obiskovalci so veselo ploskali. Ob koncu je Pavalec Marija voščila veselo novo leto, veleč. g. predsed., želela srečo in veselje tudi očetom in materam, posebno pa svojim sovrstnicam in tudi sovrstnikom in sklenila z besedami naj nas v novem letu vse Bog živi.

Sv. Martin pod Vurbergom. Dne 22. septembra 1912. so vprizorili naši fantje igro »Trije tički« in dne 29. septembra so jo ponavljali v ravno tistem sporedu. Naš vrli mladenič Alojz Lorenčič je prav navdušeno pozdravil vse navzoče, potem je zapel naš pevski zbor lepe pesmi: »Mogočna pesem,« mešan zbor, po igri »Planinska,« mešan zbor, »Za dom mi srce gori,« moški zbor, »Lahko noč,« mešan zbor. Po končani igri so naš č. g. župnik prav iskreno in navdušeno pozdravili vse navzoče, gledalce in igralce. Dne 26. decembra

smo priredili žaloigro v 5 dejanjih »Mlinar in njegova hči.« Mladenič Anton Majerič je navdušenem govoru pozdravil vse navzoče. Vsi igralci so dobro izvršili svoje vloge, v občno zadovoljnost, cenj. občinstva, ki nas je polnoštevilno posetilo. Dne 5. januarja 1913. smo igro ponovljali v ravno v tistem vspredu. Pozdravil je mladenič Anton Majerič vse navzoče. Mnogo truda in časa nas stane priprava na gledališko predstavo, toda požrtvovalnost in srčnost naših igralcev in igralk premaga vse z neko posebno lahkoto. Mladeniči, ogenj navdušenja, ki vlada med nami in med vso slovensko pošteno mladino, naj požge vse naše verske in narodne nasprotnike.« Fantje le krepko in korajžno na delo! Nazdar! Kaj pa Dekliška zveza, ali bi nebi tudi kaj poročala v Našem Domu, morda še ni vse zaspalo?

Središče. Danes moramo poročati žalno vest, katera je bridko zadela stariše ob smrti svoje hčere, kakor tudi Mar. družbo in Dekl. zvezo, ob izgubi svoje najboljše in najvzgednejše tovarišice Elizabete Bedjanič. Umrta je po daljšem bolehanju dne 25. dec. ter se preselila v boljše domovino k svojemu Jezusu, katerega je ljubila nad vse. Rajna je bila tiha in ponižna, da jo je moral vsak ljubiti. Kako so jo vsi ljubili se je pokazalo ob njenem pogrebu dne 28. dec. Spremljala jo je k zadnjemu počitku številna množica ljudstva, zlasti belo oblečena dekleta. Sosestre so ji zapele ob odprtem grobu: »Čujte za slovo iz groba, kaj vam sestra govori...« In kakor, da bi v duhu poslušale besede, katere nam je rajna Elizabeta govorila iz groba: »Kdor otrok je zvest Marije, — smrti naj se ne boji, — luč nebeška mu zasije — ko ugasnejo oči...«

Gornja Radgona. Zadnje četrletno poročilo o delovanju »Dekl. zveze« v letu 1912. Naš 10. poučni shod se je vršil 27. oktobra. 1. Mar. Jaušovec je deklamovala: »Jetnikova rožica.« 2. Tončka Kovačič bere iz knjige ljubljanskega knezoškofa Jeglič-a »Dekletom« razne točke o pripravi deklice na zakonski stan. 3. Blagajničarka v jako poljudni, v obenem šaljivi besedi opominja članice na njih dolžnost glede udnine. 4. Vlč. g. Veranič so nam pripočeli branje in razširjanje dobrih časnikov in knjig, ter razložili pomen »Balad in romanc« letošnji Mohorjevih knjig. Dne 17. nov. je zveza priredila malo slavnost v čitalniških prostorih po sledečem vspredu. 1. »Zvonikarjeva«, pojo dekleta. 2. »Jeftejeva prisega«, dekl. Rez Vreča. 3. »O dobrem in slabem berilu«, govorila Tončka Petovar; naglašala je posebno apostolsko delo razširjanja dobrega berila. 4. Pele so še pesmi: »Prašaj me čmu da sem Slovenka«, »Tiha luna«, »Tam za goro zvezda sveti« in »Lipa zelenela je.« 5. Igro »Strahovi« so dekleta Ter. Vreča (G. pl. Dolinar), gdč. Vera (M. Vogrinec) in Karolina kuharica (Ter. Kovačič) vprizorile v občno zadovoljnost. 6. Dosedajna tajnica Dekl. zveze Anica Gomilšak se je kot nevesta pristrčno poslovila od dekl. zveze. Na to ji je predsednica v slovo na srce polagala, naj tudi kot žena ne zabi, da je hčerka matere Slovenije; naj ji bo vedno v spominu, da je prvo najslajšo

besedo »mati«, izgovorila v slovenskem jeziku. Nato so ji dekleta zapele v slovo lepo pesmico, ki jo je nalašč zato zvolila naša Terezika Vreča. Ob koncu so še govorili vlč. g. duh. voditelj poslavljajoči tajnici nekaj krasnih besed v slovo. 11. poučni shod se je vršil dne 1. decembra. 1. G. Janez Lančič je krasno predaval o evharističnem kongresu na Dunaju. Vabil je dekleta, naj se rade udeležujejo skupnih molitvenih ur in sv. obhajila. Naj pa vplivajo v tem smislu tudi na druge, kakor tudi, da se vedno vzgledno vedejo v cerkvi. 2. Voditeljica evharističnega odseka nam je za vzgled postavila mlado, še komaj 1 leto staro Dekl. zvezo v Št. Pavlu v Savinjski dolini, ki ima vsak mesec na dan shoda skupno molitveno uro in sv. obhajilo. Pripočela nam je, da vsaj pristopimo vsak prvi petek k sv. obhajilu, če že ne zmoremo skupnega sv. obhajila. 3. Vlč. g. voditelj so pri vsakem govoru še podali krasne nauke ter ob koncu še razkazali slike iz evharističnega kongresa na Dunaju. Dne 22. decembra je priredila Dekl. zveza svojo običajno božičnico v čitalniških prostorih. 1. »Sveta noč«, »božična noč;« dekl. kot mal angelček opravljena Lizika Kovačič-eva. 2. »Božič pastirica.« Igra v dveh dejanjih nas je postavila na betlehemske poljane ob času Jezusovega rojstva, ko so v prvem dejanju pastirice betlehemske prosile Jehovo, da pošlje obljubljenega Mesija. V drugem dejanju pa smo bili predstavljeni pred jaslice, kjer je v krasni skupini angeljev »Mihaela, Rafaela in Gabriela, ter angeljev, Vere, Upanja in Ljubezni in treh malih angelčkov ležalo božje Detece, katerega so prišle betlehemske pastirice molit in mu darovale sadja in cvetlic. Vmes so se pele božične pesmi. 3. Predsednica voščila vlč. g. voditelju, kakor tudi vlč. g. Veraniču in vsem navzočim vesele božične praznike, ter prosi oba č. gg. nadaljne naklonjenosti ter opomni članice na udnino. 4. Podpredsednica še prosi tudi navzočega predsednika bral. društva gosp. Pelc-na da naj blagovoli tudi ob obraniti svojo naklonjenosti napram Dekl. zvezi tudi v prihodnje, kar je tudi obljubil. Dne 1. januarja 1913 je imela dekl. zveza svoj redni občni zbor po sledečem vspredu. 1. Predsednica otvori zborovanja in v kratkih potezah oriše delovanje celega leta pod praporom božjega Srca. Zahvali se vlč. g. duhovnemu voditelju za njih očetovsko ljubezen skrb in naklonjenost napram zvezi. 2. Podpredsednica iz tajniške knjige poroča o delu naše zveze v preteklem letu in omeni da je zveza v tem letu priredila 11 poučnih shodov obhajala »Desetletnico« svojega obstanka, priredila 6 slavnostnih prireditev v čitalnici in 2 veselici v javnosti z 34 govori in 12 deklam. Pri vseh shodih smo vselej slišale tudi krasne nauke vlč. g. duh. voditelja za kar smo jim srčno hvaležne. 3. Knjižničarka poroča, da so se vselej razdelili vsi časniki in se je prebralo okoli 500 knjig. 4. Blagajničarka omeni denarno stanje zveze. — Nato se je volil novi odbor sledeče: Nežika Osojnik, predsednica, Tončka Kovačič, podpredsednica, Trezika Vreča, Lizika Pelc, 1. knjižničarka, Mira Pintarič, 2. knjižničarka, Matilda Roškar, blagajničarka. Z

novim letom pa pojdi gornjaradgonska Dekl. zveža spet neustraseno naprej z geslom in klicem »Živelo presv. Srce Jezusovo v srcu slovenske mladine!«

Sv. Trojica v Halozah. Sprejmi nam že tako priljubljeni »Naš Dom« tudi od nas trojičkih mladenčev poročilo o delu prvega pol leta obstanka naše »Mladiške zveze.« Z veseljem lahko poročam, da so dne 2. rožnika na dobro zemljo padle besede ustanoviteljev naše »Ml. zv.« neutrudljivega mladino — buditelja g. dr. Hohnjeca iz Maribora, in domačega vlč. g. kaplana P. Rafaela Poterč, ki so bili ves čas skrbni in delavni duh. voditelj naši »Mlad. zvezi.« Tudi so vsi mladeniči izvemši dveh, ostali zvezi zvesti, Janeza Brgleza pa je odpoklical Gospod iz tega sveta, in eden se je izselil. Vseh 27 mladeničev je pridno zahajalo k podučnim shodom, katerih smo imeli sedem. Na teh je bilo 9 govorov, 9 podučnih predavanj in 3 deklamacije.

I. podučni shod dne 7. mal. srpana v čitalnici bralnega društva, kakor vsi naslednji: G. duh. voditelj pozdravi mlado zvezo in nam globoko v naša srca vtisne prepričanje, da je skrajni čas, da se zbiramo in organiziranih mladeniških zvezah. Vsakemu izmed nas, kakor celemu milemu nam narodu slovenskemu, grozita dva pogubna, silno močna sovražnika, katera hočeta zatreti v nas vero in narodnost, tedaj podlago in prvi pogoj za našo srečo in našega naroda obstanek. Ta dva sovražnika: brezvernini liberalizem in nas preganjajoči krivični sosedni narod, in njuno orožje zoper nas mora dandanes posebno vsak mladenič dobro poznati, da ve sebe in svoj narod uspešno braniti. In ravno ta dva sovražnika se bomo učili pri »Mladiški zvezi« dobro poznovati. Temu je sledilo natančneje razlaganje pravilnika, na to volitev krajevnih odbornikov; zaradi razsežne župnije potrebnih, kot taki so bili izvoljeni: Cafuta Jožef, Kranjc Andrej, Mlakar Janez in Zajšek Anton. Zvezin predsednik marljivo delavni mladenič Jožef Hren je imel nato bodrilen govor, v katerem nas je posebno s tem navduševal za zvezo, da nam je kazal sadove takih zvez po drugih krajih, sadove v bodočnosti. Mladiški Jožef Svenšek deklamuje: »Pozdrav Mladiški zvezi.« H koncu opozarja duh. voditelj posebno še na lepo vedenje mladeničev in zaključí prvi zanimivi shod.

II. podučni shod dne 4. vel. srpana. Predsednik govori o dobrih knjigah in časnikih, ki naj bodo mladenču to, kar nadangelj Rafael mlademu Tobiju. G. duh. voditelj prične s predavanjem o zgodovini Slovencev, kdaj so prišli Slovenci v svoja sedanja prebivališča, in kdo je prebival pred njimi v teh krajih.

III. podučni shod dne 1. kimavca. Predsednik govori, da kažimo našim ljudem volkove v obleki, razkrinkujmo gostilniške obrekovalce, vere, duhovnikov, bratovščin in društev, odkrivajmo njih podle namene dobrim, dovetnim, katere skušajmo za dobro delo pridobiti. K temu pripomni g. duh. voditelj, da naj vsak mladenič še v lastni interes prav natančno opazuje svoje vsakdanje izprijene tovariše, ki

se ogrevajo le za šnops, klafanje, kričanje itd., naj si ogleda potem njih življenje, že zunajnost, iz obraza jim gledajoča podivjanost, kako nimajo nič in so človeški družbi le na poti, tedaj se bo s tem večjim navdušenjem oklenil dobrih tovarišev in svoje »Ml. zveze.« Na to je imel g. duh. voditelj politično podučno predavanje, da nam je razložil pomen in delo naših slovenskih poslancev v preteklem zasedanju državnega zbora. Temu je sledilo nadaljevanje iz zgodovine Slovencev in je g. voditelj razkazoval tri modele starinskih izkopin.

IV. podučni shod dne 6. vinotoka. Andrej Predikaka deklamuje: »Tri matere.« K skupnemu delu pri »Mlad. zvezi.« k delu za vero in narod, k čemur je potrebna v prvi vrsti lastna izobrazba nas vspodbuja zvezin predsednik G. duh. voditelj pa nam je nato razkladal veliki, veseli dogodek zgodovinskega pomena za celi slovenski narod, da sta se po svojih voditeljih in odposlancih v Ljubljani najtesneje združila oba po zgodovini, ozemlju in krvi skupaj spadajoča naroda, slovenski in hrvatski. Govoril je tudi o trializmu. Tudi o pričeti vojski na Balkanu smo se počeli seznanjati in nam je g. duh. voditelj razkazoval meje dežel naših bratov Jugoslovanov na novem zemljevidu v čitalnici, katerega nam je daroval predsednik bralnega društva g. P. Lenart Vaupotič.

V. podučni shod dne 3. listopada. Anton Pernek deklamuje: »V boj.« Na to je stopil pred nas predsednik s prepričevalnim govorom, kako nam je potrebno ponižnosti in požrtvovalnosti, da rešimo sebe in svoj narod. Temu je sledil govor Franca Drevenšek: zakaj v boj zoper sovražnike slovenskega naroda. G. duh. voditelj nam je podal zanimivo sliko zdajnih vojsk naših južnih bratov zoper Turka in podal kratko zgodovino teh narodov.

VII. podučni shod dne 1. grudna. Najprej predsednik za njim g. duh. voditelj sta nas v prepričevalnem govoru svarila pred tistim nesrečnim hrepenenjem po ptujih krajih, kjer potem puste ljudje vse svoje moči, v domovino pa se vračajo izmučeni, pred časom ostareli in sta nas v nemala k domovinski ljubezni do domače grude. Nato nas je začel g. duh. voditelj uvajati v poznanje političnih strank med Slovence. H koncu nas pohvali, da smo nad poldrugo uro navdušeni sledili predavanjem in napove prihodnji podučni shod za dan sv. Štefana.

VII. podučni shod dne 26. grudna. Predsednik govori koncu leta primerne besede, vspodbuja k hvaležnosti na vse strani in hvaležnosti nasproti Bogu, ker smo v svojem kraju v primeri z drugimi vendar še obvarovani raznih nesreč in to svojo hvaležnost bomo najbolj pokazali, da bodemo mladeniči naše zveze začeli skupno pristopati k mizi Gospodovi. V tem smislu sta govorila tudi Jože Svenšek in g. duh. voditelj. Ta dobri sklep bodi podan Jezuščku za novoletno darilo! G. duh. voditelj je nato izrazil svoje posebno veselje, da so se začeli mladeniči sami zanimati za svete reči in bogoljubno življenje, katero bo za zvezo največjega blagoslova in vsakemu mladeriču

v blagor, da ko bodo ležal na smrtni postelji in mu bodo podali mrtvaško svečo, bode vsak vzdihnil: Hvala bodi Bogu, da smo si v mladih letih pri »Mlad. zvezi« prizadevali biti pridni, vzorni in pobožni mladenči. G. duh. voditelj je še končno govoril o junaštvu Jugoslovanov. Potem smo določili prihodnji podučni shod na dan 5. prosinca. To pa je že v novem letu, zato ti hočemo dragi »Naš Dom« o tem našem bodočem delu poročati spet čez pol leta.

Dramlje. Dramelj-ka Dekliška zveza je obhajala 1. decembra prvo obletnic. Prvi sestanek smo imele meseca januarja. Podpredsednica Frančiška Leber je vabila vse članice v Marijino družbo in priporočala primerno zimsko delo kakor šivanje itd. Urša Jesenek: »Kakšen cilj želimo doseči.« Lizika Leber: »Naj se dekleta varujejo slabe družbe, in naj pogumno pristopajo k Dekliški zvezi.« Mimika Vok je deklamovala: »Čuvaj cvet mladostnih let.« 21. aprila. Frančiška Leber je stavila dve cvetlici v vzgled dekletom: vijolico — ponižnosti in lilijo nedolžnosti. Mimika Vok je priporočala snago. Korošec Marija svari, naj ne bomo ošabne. Urša Jesenek je govorila o dvojni ljubezni. Nežika Plajhner je deklamovala, naj se pogosto oziramo na podobo Marije. Micika Zelič je deklamovala: »Vem za njega.« (Bogoljub). Lizika Leber je poročala, ne bomo boječe ampak goreče za dobro stvar. Nežika Šket: evharistično leto. (Glasnik). Micika Brglez polaga na srce naj ljubimo svoj materni jezik. 7. julija. Frančiška Leber svetuje naj bi se varovale obgo-varjanja in jezičnosti. Mimika Vok: kako je žalostno, ako Marijina hčerka pleše. Nežika Plajhner: kakšna mora biti deklica, ako hoče biti enkrat dobra gospodinja. Lizika Leber: ljubimo Boga, Marijo in našo slovensko domovino! Amalija Slemenšek dekl.: »Slovenka sem.« 22. septembra. Frančiška in Lizika Leber: šaljivi dvogovor kako se pridobi dekle k Dekliški zvezi. Nežika Plajhner: kako se je obnašati v cerkvi in zunaj cerkve. Micika Brglez pri-

poroča naj bodo dekleta trezna. 1. decembra. Predsednica Frančiška se je zahvalila celemu odboru, posebnemu duh. voditelju vlč. g. župniku za skrb in nauke katere so imeli ob vsakem shodu. Nežika Plajhner priporoča zbranim, naj ne obgovarjajo govornic. Lizika Leber je deklamovala: Marijin otrok pred nebeskimi vrati.« Č. g. kaplan so v krasnih besedah priporočali dekletom, naj se ne sramujejo nositi Marijinega znaka in naj pogosto prejemamo sv. zakramente. Nato sledi pesem »Vino in voda,« na kar smo vesele zapustile zborovanje. Bog daj, da bi naša Dekliška zveza vedno bolj in bolj napredovala v blagor mile nam Slovenije. Naj nam veljajo besede pesnika:
Zdaj sadimo korenike
Za prihodnji čvrsti hrast
Da bi gnal vrhe, ne vršičke,
Drameljski župniji v čast.

F. L.

Gradec, 3. jan. 1913. Zopet nam je minulo eno leto naše »Dekliške zveze«. S ponosom smo si gledale druga drugi v oči, pri zadnjem letnem sestanku. Pri vseh svojih težavnih službenih razmerah, smo z veseljem delovale celo leto. Naša dekleta so korajžno nastopale, naj si bo na odru pri igrah in petju, pri deklamaciji ali z govori. Večkrat nam tu v tujini solza topi oči, a kadar smo pa skupaj zbrane, je vse pozabljeno. Poročilo našega delovanja. Imele smo 10. dekliških sestankov z govori in deklamacijami. Govore je imel ponajveč naš voditelj g. dr. Ogrizek o službenih razmerah in redu. Za nas najbolj pripravno g. filozof Puntar o pomenu »Dekliške zveze«. G. jurist Žvokl o vojskovanju dekleta, kadar pride v mesto. Deklamirale so povprečno vsa dekleta nam priljubljene pesmi Gregorčičeve. Predsed. Amalija Tavčar nam je večkrat podajala ganljive nauke. Podpredsednica Marica Kolar se je pri zadnjem sestanku lepo zahvalila g. dr. Ogrizku za požrtvovalnost in trud, s katerim je deloval med nami cela tri leta. Tajnica.

Kdor kol' pod milim nebom živi,
vsakdo pač srečen biti želi —
Cesar na tronu, kmetič na polji
pa prosi od Boga sreče po volji.

Tako že poje lepa pesmica. — Če vsakdo želimo tudi me dekleta biti srečne — in si sedaj ob začetku novega leta želimo sreče ter prosimo Boga, da bi nas varoval vsega — kar srečo spodbuja.

Nekateri ljudje so res, kakor pravimo pod srečno zvezdo rojeni, ki imajo v življenju vedno srečo, če ravno se za njo niso veliko trudili in je včasih še vredni niso.

Vendar je skoraj vedno od človeka samega odvisna njegova sreča in zato že star pregovor pravi: Vsak je svoje sreče kovač.

Človek mora več pogojev izpolniti in gotovo bode srečen vsaj v toliko v kolikor pač na zemlji srečen biti zamore.

Kateri so torej ti pogoji? Kaj stori človeka srečnega?

Človeka stori srečnega delavnost predvsem. Kako zadovoljen in srečen je človek, ki je storil in opravil svoje delo — svoje dolžnosti!

Srečnega stori človeka mirna vest, ki človeku ne očita vsaj velikih prestopkov.

Srečne stori ljudi medsebojna ljubezen in zastopnost.

Srečen in zadovoljen je pa tudi tisti, ki zna pozabiti razžaljenje, ki se zna vživeti v razmere, katerih ravno spreminiti ne more, ki zna potrpeti s slabosmi drugih.

To so nekako glavni pogoji, katere nam je treba izpolnjevati ako hočemo doseči srečo.

Tovarišice! Skušajmo jih v novem letu vestno izpolnjevati —

Bojimo delavne doma in v zvezi, glejmo na to, da bodemo imele mirno, čisto vest, naj vlada med nami prava sestrinska ljubezen, tista, kakor pravi sv. Pavel, ki vse prenese, vse pretrpi.

Seveda prava sreča ni na zemlji doma. To kar tukaj imenujemo srečo; je le nekaka pena, ki se na solncu lepo zaleskeče, pa se hitro razblini — prava sreča nam je obljubljena nad zvezdami, če bodemo tu čednostno živele.

Na novega leta dan govorila Malka Kukič.